

Vår saksbehandler
Sindre Kvil, tlf. 412 04 402

Vår dato
14.09.2021
Deres dato
06.08.2021

Vår referanse
21/3419-2/FF-008 SIKV
Deres referanse
21/1568

Det kongelige finansdepartementet

Høring - Europakommisjonens forslag til ny CO2-grensetilpasningsmekanisme (CBAM)

For ovennevnte høring viser Fellesforbundet til felles posisjonsbrev mellom LO, Industri Energi, Fellesforbundet, Norsk industri og NHO som ble sendt departementet 10. juni 2021. Dette er også lagt ved dette brevet.

Med vennlig hilsen
Fellesforbundet

Line Eldring
(*sign.*)

Sindre Kvil
(*sign.*)

Dette brevet er elektronisk godkjent i Fellesforbundet og har derfor ingen signatur.

EU-kommisjonens forslag til karbontoll blir krevende for norsk grønn industri

LO, Industri Energi, Fellesforbundet, Norsk industri og NHO viser til et tidlig utkast av forslaget som ble lekket fra kommisjonen forrige uke og oppfordrer med dette regjeringen om å ta stilling til og kommunisere en tydelig norsk posisjon til EU-kommisjonen i forkant av fremleggelsen av forslag til Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) den 14. juli 2021.

Med referanse til tidligere brev **datert 29.04.2021** og møte **den 12.05.2021** mener vi at det nå foreligger grunnlag for at norske myndigheter raskt tydeliggjør sin posisjon knyttet til CBAM og inntar en proaktiv og offensiv rolle overfor EU-kommisjonen, samt sentrale medlemsstater for å sikre interessene til norsk landindustri i møte med et rammeverk som kan skape utfordringer knyttet til fremtidig sysselsetting og verdiskaping i særlig to av Norges viktigste og grønneste landbaserte industrier.

I de nevnte dokumentene fremgår det at EU ser for seg en CBAM på import av utvalgte produkter fra karbonintensive sektorer som er eksponert for internasjonal handel. Herunder sement, stål, **mineralgjødsel**, elektrisitet og **aluminium**.

Designet som skisseres bekrefter de bekymringene som ble fremført fra vår side i vårt forrige møte. Likeledes mener vi at inklusjonen av mineralgjødsel og aluminium, som sammen representerer et betydelig bidrag til sysselsetting og verdiskaping i norsk landindustri, understreker behovet for et tydelig engasjement fra norske myndigheter for å trygge norsk industris globale konkurransekraft.

Det er positivt at EU ønsker å innføre et system som gjør at tredjeland må deklare hva som er det faktiske karbonfotavtrykket i produkter som importeres til EU/EØS. Mer informasjon og transparens kan bidra til grønnere produksjon og mer velfungerende markeder. Men den foreslåtte ordningen vil bidra til å gjøre europeisk industri med det laveste karbonfotavtrykket *mindre* konkurransedyktig i det globale markedet og således få *motsatt* effekt – at de globale utslippene øker. Våre organisasjoner er bekymret for konsekvensene CBAM vil ha for karbonlekkasje, i tillegg til norske arbeidsplasser, industriell aktivitet og vår globale konkurranseevne fordi:

- Bruk av handelsbarrierer som et klimapolitisk virkemiddel vil kunne utløse mottiltak fra viktige handelspartnere. Det vil ramme norske bedrifter både direkte og indirekte. For aluminium og mineralgjødsel, som har en global eksportprofil vil mottiltak ramme særlig hardt.
- For industri der produktprisen settes i et globalt marked, vil eventuelle mottiltak *svekke* europeisk industris konkurranseevne i møte med de samme konkurrentene man fra EU-hold søker å beskytte mot.
- Frikvoter og CO2-kompensasjon er særdeles viktig for hele den norske prosessindustrien. Dagens nivåer kompenserer ikke fullt ut merkostnadene europeisk industri har som følge av en ambisiøs europeisk klimapolitikk. Vi ønsker at norske myndigheter understreker at dette er et godt virkemiddel som det vil være negativt at man svekker betydningen av.
- Europas produksjon av jernholdige og ikke jernholdige metaller er kraftig redusert de siste 10-15 årene til fordel for metaller fra andre land med langt høyere CO2-intensitet. Utfordringen for europeisk produksjon er i mange tilfeller høye kraftkostnader og andre kostnadsulempere enn selve CO2-fotavtrykket.
- Gjødselprodukter er en global handelsvare og produsenter er avhengig av skala for å opprettholde konkurranseevne. For norsk produksjon blir det globale markedet stadig viktigere for å kompensere for et sakte nedadgående europeisk landbruksmarked. Tiltak mot karbonlekkasje er avgjørende for å sikre konkurransekraften for norskprodusert gjødsel i et globalt marked. Kostnadsulempen til europeiske produsenter løses ikke gjennom å balansere andelene i det indre markedet, ei heller når prisene i det indre markedet stiger.

- Mens CBAM baserer seg på karboninnhold i importerte varer, baserer CO₂-kompensasjonsordningen seg på CO₂-kostnader som oppstår i kraftmarkedet som følge av marginal prissetting. Vi kan ikke se at en CBAM vil skjerme norsk energiintensiv industri mot påslaget av CO₂-kostnad i den norske fornybare vannkraftprisen.

Vi ber derfor om at det allerede i forbindelse med møtet med EUs første visepresident, Frans Timmermans 15.06.21 tydeliggjøres at Norge stiller seg kritisk til CBAM generelt og inklusjonen av aluminium og mineralgjødsel spesielt. Likeledes forventer vi at norske myndigheter benytter seg av formelle og uformelle kanaler til å målbære en tydelig posisjon til EU om at et CBAM må designes på en måte som bidrar til å fremme, snarere enn å hemme europeisk industris globale konkurransevne.

Vi mener:

Kommisjonens forslag vil utfordre EU og EØS-produsenters globale markedsandeler og konkurransevne og dermed bidra til økte klimagassutslipp når disse andelene overtas av ikke-europeiske produsenter. Dette gir særlig utslag for produkter som aluminium og gjødsel ettersom disse produktene prises i et globalt marked. Målet må være å sikre arbeidsplasser, grønn norsk industri og hindre global karbonlekkasje. Vi ser frem til et snarlig oppfølgingsmøte og vil i den anledning gjerne diskutere nærmere konkret oppfølging overfor EU-institusjoner og medlemsstater, samt utdype de bekymringer som er fremsatt over som følge av en eventuell CBAM, slik den nå foreskrives.